

*Informācija plašsaziņas līdzekļiem
2016. gada 9. decembrī*

Ceļā uz Latgales kongresa simtgadi Rīgā un Ciblā atklās S. Ūdres un J. Ryučāna grāmatu “Aizlauztais spaits”

11. decembrī plkst. 13:00 Rīgas Latgaliešu biedrībā “Trešā zvaigzne” Rīgā, Slokas 37, un 15. decembrī plkst. 14:00 Ciblas Tautas namā notiks tikšanās ar grāmatas “Aizlauztais spaits” (Franča Kempa dzeivis atspēidynoājumi) autoriem Sandru Ūdri un Juoni Ryučānu.

Izdevums veltīts izcilā latgaliešu kultūras un sabiedriskā darbinieka, publicista un izdevēja Franča Kempa (1876–1952) personībai. Grāmata tapšana un atvēršanas pasākumi ievadīs vienu no centrālajiem Latvijas valsts simtgades svinību notikumiem 2017. gadā – 4. pasaules latgaliešu saietu un Latgales kongresa simtgadi.

Sandra Ūdre: “Grāmatas žanru apzīmējam kā „dzīves atspēidumi“, tās kompozīcijai raksturīgs fragmentārisms – pamatā ir atsevišķas epizodes, kas izvērstas ar asociācijām, atmiņām, epizodiskiem tēliem, noskaņu un Franča vēstulēm. Smalku biogrāfijas faktu izklāstu nemaz negribējām, jo tad dublētu M. Bukša darbu, A. Rupaiņa romāna „Tauta grib dzeivot“ lappuses, un topošās filmas „Gambits 1917“ sižeta līnijas. Šo darbu konceptuāli iecerējām citādu; kā izdevās, lai vērtē lasītāji.”

Juons Ryučāns (Ivars Magazeinis): “Smeļoties idejas no īstajām Kempa vēstulēm, no viņa rakstiem avīzēs, deputāta runu stenogrammām u. c., kombinējot ar iedomātiem, varbūtējiem domu gājieniem, rakstīju Franča vēstules. Grāmata īstenībā jau ir par Franci, nevis Kempu, un tā nav vēsturiska autobiogrāfija, to lai no mūsdienu skatu punkta raksta vēsturnieki.”

Darbā “Aizlauztais spaits” būs saskatāmi arī F. Kempa laikabiedri, taču autori centās neminēt uzvārdus, jo mākslas darbs vienmēr ir saistīts ar izdomas elementiem, un tad vēsturiska konkrētība tikai traucē daiļdarba tēliem un kopainai.

Francis Kempis (1876.24.12–1952.21.10) - publicists, izdevējs, dzejnieks, politiķis, sabiedriskais darbinieks. Dzimis Rēzeknes apriņķa Makašānu pagasta Sprūževā. Mācījies Rogovkas pamatskolā, Ludzas apriņķa skolā, Pēterpils Garīgajā seminārā un Inženieru institūtā. Bijis pirmais Rēzeknes pilsētas galva 1920. gadā, Satversmes un Saeimas deputāts, satiksmes ministra biedrs. 1934. gadā aizgāja pensijā un dzīvoja Zvirgzdenē, kur viņam piederēja dzirnavas, māja un dārzs. Te 1937. gadā tapusi grāmata „Latgales likteņi”. 1949. gadā deportēts. 1991. gadā F.Kempa mirstīgās atliekas pārāpbedītas Zvirgzdenes kapos.

F. Kempis izdevis vairākas grāmatas, žurnālu „Zvaigzne”, „Daugavas kalendāru”, pirmo latgaliešu avīzi „Gaisma”, avīzes „Jaunos Zinias”, „Liaužu Bolss”, žurnālu „Gunkurs”. Rakstījis atmiņas, apcerējumus par Latgales vēstures tēmām, dzejoļus, stāstus, tēlojumus, tulkoja lugas latgaliešu teātra izrādēm.

F. Kempa personības šķautnes ir atrodamas arī izglītojošā datortspēlē “Īsapazeisim”:
<http://iepazisimies.rta.lv>

Grāmata tapšanu realizē Latgaliešu kultūras biedrība, pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda Latgales kultūras programmas projektam „Franča Kempa 140 gadu atceres pasākumi”.

Papildu informācija:

Linda Pastare

Latvijas valsts simtgades biroja sabiedrisko attiecību speciāliste

67330339, 29374438

Linda.Pastare@km.gov.lv

www.lv100.lv